

Sygn. akt IV CSK 213/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku Z. B. i J. B.  
przy uczestnictwie E. Spółki Akcyjnej w G.  
o ustanowienie służebności przesyłu i zapłatę wynagrodzenia  
oraz połączonej do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia  
sprawy z wniosku E. Spółki Akcyjnej w G.  
przy uczestnictwie Z. B. i J. B.  
o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 16 października 2015 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców Z. B. i J. B.  
od postanowienia Sądu Okręgowego w Słupsku  
z dnia 22 grudnia 2014 r., sygn. akt IV Ca 107/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek E. Spółki Akcyjnej w G. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy J. B. i Z. B. wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 22 grudnia 2014 r., zmieniającego postanowienie częściowe Sądu Rejonowego w Lęborku z dnia 25 listopada 2013 r., wydane w połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawach z wniosku J. B. i Z. B. , z udziałem E. S.A. z siedzibą w G. o ustanowienie służebności przesyłu i zapłatę wynagrodzenia oraz z wniosku E. S.A. z siedzibą w G. z udziałem J. B. i Z.B. o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu. Sąd drugiej instancji zmienił wskazane postanowienie częściowe oddalając wniosek o stwierdzenie zasiedzenia służebności poprzez stwierdzenie, że E. S.A. z siedzibą w Gdańsku nabyła przez zasiedzenie służebność przesyłu obciążającą nieruchomości gruntowe, będące własnością uczestników-wnioskodawców.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398<sup>9</sup> § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie

obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398<sup>4</sup> § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wnioskodawcy oparli na przyczynach wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że występuje istotne zagadnienie prawne związane z możliwością stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, zważywszy że regulacja służebności przesyłu pojawiła się w polskim porządku prawnym dopiero od dnia 3 sierpnia 2008 r., ponadto skarga jest oczywiście uzasadniona.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie istotnego zagadnienia prawnego (zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej ale i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Przedstawione przez skarżących motywy nie odpowiadają powyższym wymaganiom. Po pierwsze zabrakło sformułowania zagadnienia w sposób przypominający zagadnienie stawiane Sądowi Najwyższemu przez sądy odwoławcze na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. (por. m.in. nie publ. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2011 r., III SK 28/11 oraz z dnia 6 lutego 2014 r., I UK 398/13). Po drugie nie sprecyzowano na czym polegają wątpliwości interpretacyjne dotyczące art. 305<sup>1</sup>-305<sup>4</sup> k.c., ograniczono się bowiem do ogólnej

oceny stanowiska judykatury. Po trzecie skarżący powoływali się na podobną sprawę rozpatrywaną przez Trybunał Konstytucyjny (P 47/13), pomijając że wskazane postępowanie zostało umorzone postanowieniem z dnia 14 lipca 2015 r. ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Z kolei przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) jest spełniona, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Nie odpowiada temu wymaganiu przedstawione przez skarżących uzasadnienie wniosku, ponieważ ogranicza się do wskazania, że skarga jest oczywiście uzasadniona „w świetle podniesionych zarzutów, w szczególności biorąc pod uwagę wskazane uchybienia sądu II instancji w kontekście przedmiotu sprawy”. Takie ogólne sformułowanie jest niewystarczające, skoro nie odnosi się do żadnego określonego przepisu prawa, którego naruszenie miało być oceniane w aspekcie oczywistego naruszenia, implikującego zasadność skargi. Wnioskodawcy nie sprecyzowali rzekomych przyczyn naruszenia prawa, a odwołanie do podstaw skargi kasacyjnej, które podlegają rozpatrzeniu przez Sąd Najwyższy w innym składzie, nie mogło być skuteczne (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/08, nie publ.).

Podkreślić ponadto należy, że zgodnie ze stanowiskiem wielokrotnie wyrażanym przez Sąd Najwyższy, przesłanka z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. pozostaje w relacji wykluczania się z przesłanką z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. Skoro bowiem

w sprawie występować miałyby tak skomplikowane problemy, że wymagałyby zakwalifikowania jako nowe, istotne zagadnienia prawne albo dokonania wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności orzecznicze, to w nie mogłyby być jednocześnie mieć znamion oczywistości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, nie publ.; z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. *a contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. W braku podstaw do odstąpienia od zasady rozstrzygania o kosztach postępowania nieprocesowego (art. 520 § 1 k.p.c.) wniosek E. S.A. z siedzibą w G. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego podlega oddaleniu.